

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Frigren, Pirita

Title: Tutkimuskohteena köyhyys

Year: 2020

Version: Published version

Copyright: © Suomen Sukututkimusseura 2020

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Frigren, P. (2020). Tutkimuskohteena köyhyys. *Genos*, 91(4), 192-193.

Tutkimuskohteena köyhyys

Vuoden 2020 viimeisen *Genoksen* vertaisarvioitujen tutkimusartikkelit käsittelevät hyvin erilaisia henkilöhistorioita. Niillä on kuitenkin yksi selkeä yhteinen piirre. Molemmista tutkimuksista on kyse menneisyyden yksilöiden taistelusta vakavien toimeentulovaikeuksien varjostamassa maailmassa.

Maare Paloheimon tutkimuksen päähenkilönä on pikkukauppias Henric Lindberg, joka muutti monen muun 1800-luvun alkupuolen maalaisen tavoin pääkaupunkiin Turkuun tavoitellakseen toimeentuloa vilkkaassa kaupan, merenkulun, yliopistokoulutuksen ja kirkollisen elämän keskuksessa. Halikkolainen rustohollarin poika otti kaupunkilaisen sukunimen, solmi avioliiton käsityöläispiireistä ja onnistui kohoamaan kohti kaupungin sosieteettia. Kun lieskat pyyhkivät syyskuussa 1827 Turun silloisessa asussaan pois maailmankartalta, alkoivat Lindbergin ongelmat. Paloheimo käsittelee suurperheen isän ja pikkukauppiaan yrityksiä toipua yllättävästä katastrofista ja seuraa palon pitkiä jälkiä – ja niistä toipumista – myös Lindbergin jälkeläisten elämänsä aikana. Historioitsijat ovat yleensä varovaisia rinnastamaan

menneisyyttä ja nykyaikaa. Esimodernin ajan kaupunkipalo täysin ennakoimattomana, ulkopäin tulevana shokkina tuo silti mieleen kuluva vuotta leimaavan COVID-19-kriisin, jonka välittömiä ja pidemmän tähtäimen vaikutuksia esimerkiksi yrittäjille voimme yrittää ennustaa ja ymmärtää ottamalla selvää menneisyyden vastaavista koettelemuksista.

Maija ja Veikko Kärnän artikkeli vaihtaa historian näyttämöksi ruoveteläisen maalailmijöön 1800-luvun ja 1900-luvun vaihteessa. Kärnät pyrkivät tekstillään ymmärtämään synkkää tapahtumakulkua ja sosiaalisten ongelmien rakentamaa umpikujaa, jossa mäkitupalaisräätälin tytär Iita Maria Antintytär päätyi surmaamaan yhden lapsistaan. Myös tässä artikkelissa seurataan, miten köyhyyden ylisukupoliset jäljet näkyivät Iitan poikien myöhemmissä vaiheissa. Niin Henric Lindbergin kuin Iita Maria Antintyttären tapaukset osoittavat, että esimerkiksi säätyaseman tai sukupuolen ohella sosiaaliset verkostot ja yhteisön reaktiot määrittelivät ratkaisevalla tavalla, miten köyhyyden aiheuttamista ongelmista oli mahdollista nousta jaloilleen.

GENOS Vuosikerta • Årgång 91
ISSN 0016-6898

Päätoimittaja, vastaava toimittaja •
Chefredaktör, ansvarig redaktör
FT Pirita Frigren

Taitto • Ombrytning
Juha Vuorela

Toimituskunta • Redaktion
FT Pasi Saarimäki
FM Mari Välimäki

Toimituksen yhteystiedot •
Redaktionens kontaktuppgifter
etunimi.sukunimi@genealogia.fi

Toimitusneuvosto • Redaktionsråd
Cand.mag. & art Carl-Thomas
von Christierson, Tanska
FT Sofia Gustafsson
FT, dos. Mervi Kaarninen
FT, dos. Ulla Koskinen
FT Tiina Miettinen (pj.)
FT Veli Pekka Toropainen
Prof. Kustaa H. J. Vilkkuna

Julkaisu-aikataulu • Publiceringstidtabell
Numero 1: helmikuu
Numero 2: toukokuu
Numero 3: syyskuu
Numero 4: joulukuu

Painos • Upplaga
3000 (print)
4800 (online)

Painopaikka • Tryckeri
Printek Oy, Keuruu

Sukututkijan oma selvitystyö voi johtaa Henric Lindbergin tai Iita Maria Antintyttären kaltaisten kohtaloiden jäljille. Kohdatessaan ravistelevia merkintöjä asiakirjojen sivuilla, todentaessaan perheitä rikkoneita sosiaalisia ongelmia, rikollisuutta, äärimmäistä huolta asunnon ja ravinnon riittävydestä tai vaikkapa viitteitä fyysisistä ja henkisistä sairauksista, suvun vaiheista kirjoittava joutuu pohtimaan, mitä asioita hän tuo esille ja mitä siitä kenties seuraa. Viime vuosina keskustelu kauan sitten eläneiden ihmisten kuvaamisesta tutkimuseettisesti kestävällä tavalla on ollut vilkasta. Monien mielestä nykypäivänä arkaluontoisiksi ymmärrettävistä elämän varjopuolista on voitava kirjoittaa ja tuoda niitä kokeneita ihmisiä esiin. Tämän pitäisi kuitenkin tapahtua niin, että kerran elänyttä ihmistä ei aseteta nyky-lukijoiden eteen tuomiolle ja skandaalinnälkää tyydyttämään. Elämän karuudesta kirjoittaminen auttaa parhaimmillaan luomaan menneisyydestä mahdollisimman moniulotteista kuvaa – kuinka esimerkiksi itse köyhyyskin oli monisyinen ja ihmisille eri tavoin ilmenevä ongelma. Samalla köyhyden historia toivottavasti auttaa taistelemaan eriarvoisuuden ja taloudellisen ahdingon vaarallisia seurauksia vastaan tässä päivässä.

Esitän koko toimituksen puolesta lämpimät kiitokset *Genoksen* lukijoille ja kirjoittajille yhteisestä sukututkimusvuodesta 2020.

Pirita Frigen
Aikakauskirja *Genoksen* päätoimittaja

GENOS 4/2020

Suomen Sukututkimusseuran aikakauskirja
Tidskrift utgiven av Genealogiska Samfundet i Finland
Journal of the Genealogical Society of Finland

TUTKIMUS • FORSKNING

Maare Paloheimo
Lindbergin kauppiasperheen vaiheita
ennen ja jälkeen Turun palon 194

Maija Kärnä & Veikko Kärnä
Köyhyyden kierteessä murhaajaksi.
Erään äidin tarina 211

Britt-Marie Villstrand
Salpeter och migration.
Österbottniska salpetersjudare i Sverige efter 1809 229

Heikki Vuorimies
Vääpeli Petter Hagmarck ja hänen perheensä 240

TIEDONANTOJA • MEDDELANDE

Terhi Nallinmaa-Luoto
Pertti Vuorinen in memoriam 247

Anssi Kuukka
Korjauksia ja lisätietoja Keski-Karjalan
Gröön-sukuun 248

Anssi Kuukka
Havainnot Savitaipaleen
Montan-suvusta, osa 1 249

KIRJA-ARVIOITA • RECENSIONER 251

SEURAN TOIMINNASTA • OM SAMFUNDET VERKSAMHET
Seurassa tapahtuu • Det händer i Samfunder 191

Kansikuva • Omslagsbild
Kalajoen vaivaisukko. Museovirasto / Marja-Terttu Knapas.
Fattiggubbe i Kalajoki. Museiverket / Marja-Terttu Knapas.

Vuosikertatilaukset • Prenumerationer
seura@genealogia.fi

Osoitteenmuutokset ja ilmoitukset jakelu-
häiriöistä • Adressändringar och meddelande
om utdelningsstörningar
seura@genealogia.fi

Tilaushinnat • Prenumerationspriser
52 euroa kotimaassa, 67 euroa ulkomailla

Irtotilaukset • Lösnummerbeställningar
tiedekirja@tsv.fi, irtotilauksen hinta 12 euroa